

sági elnök legfelső munkatársait: Candia hadügyminisztert, Zilveti belügyminisztert és Tchazo-t, a nagyvezérkar főnökét is.

AZ 1942. ÉVI Bányász-Sztrájkok A Tengelyhatalmak Elleni Hadüzenetig

Madrid (DNB). A bolíviai államcsíny előidézésében jelentős szerepe volt Penaranda tábornok, köztársasági elnök politikájának. Penaranda kormányát már 1942 decemberében éles támadások érték, a bányász-sztrájkokkal kapcsolatban. A sztrájkot csak a hadsereg beavatkozásával törtek le. A helyzet azonban tovább rosszabbodott. Különösen a bolíviai nacionalisták bíralták a kormány

eljárását, hangoztatván, hogy a hányászok élet és munkakörülményei nem méltók dolgozó emberhez. Helyzetük javítására — mint nacionalista részről hangoztatják — nem történt intézkedés. A kormány csak igérte a reformokat. Közben a hadsereg körében is egyre nagyobb lett az elégedetlenség, az Egyesült Államok fokozódó bolíviai befolyása miatt. A feszültség még jobban kihangsúlyozódott, amikor Penaranda államfőnek Washingtonból való visszatérése után a kormány hadat üzent a tengelyhatalmaknak. Ugyanekkor a kormány újabb, rendkívül szigorú intézkedéseket léptetett életbe, — fűsződik be a német távirati iroda madridi jelentése.

Az új kormány esküvétele

Genf. (Tp.). Az új bolíviai kormány miniszterelnöke Villarreal lett, külügyminisztere José Tamayo, belügyminiszter Alberto Taborga, nemzetvédelmi miniszter José Celestino, pénzügyminiszter pedig a nacionalista forradalom vezetője, Victor Paz Estensoro képviselő. A kormány tagjai tegnap letették az esküt. Nagyobb rendezvényekről eddig sem érkezett jelentés.

PRAGA TILTAKOZIK BENES SZÖVEGKÖTÉSE ELLEN

Prága. (Tp.). A cseh kormány a Szovjetunió és Benes között létrejött szerződésről kapcsolatosan hivatalos nyilatkozatot adott ki. Ebben a kormány az egész cseh nemzet nevében ünneplően tiltakozik Benes szövetségkötése ellen, árulásnak nyilvánítván azt, úgy mond, azért, mert a cseh nemzetet a bolsevizmusnak akarja kiszolgáltatni. A cseh nép és a cseh kormány, — mondja a nyilatkozat, — sohasem fog egy ily szerződést elismerni, a csehek hűségesen állanak a német birodalom mellett, mert jól tudják, hogy nekik csak a német fegyverek nyújtanak védelmet.

Prágában az ifjúság nagy tiltakozó gyűlést tartott a bolsevizmus ellen.

ARRESE SPANYOL PÁRTMINISZTER A DIKTATURA ELLEN

Madrid. (Rador). A spanyol tartományi kormányzók kongresszusának záróülésén Franco tábornok is részt vett. Előnk feltűntetést követően Arrese pártminiszter beszéde, aki hitelt tett a falangista eszmék és a spanyol nemzeti politikai mozgalom mellett. Meltáta Franco tábornok kormányzási rendszerét és reámutatót arra, hogy a falangista szervezet egységes, szilárd tömörülés, jelenlét a spanyol állam szolgálatában. A továbbiakban a spanyol politika szociális célkitűzéseit fejtegette, amely „megdönthetetlenül szilárd gátat alkot a kommunizmussal szemben”. A holnap világa „szociális szempontból emelkedetebb, előrehaladottabb lesz”. A nagy világháború politikai formulái használhatatlanná válnak. „A holnap világa semmiesetre sem lesz kommunista világ, mert bár a kommunizmus eredményesen vitte keresztül a politikai forradalmat, nem tudta megvalósítani a társadalmi forradalmat”, — hangoztatta Ar-

rese. — A falangista mozgalom — folytatja a miniszter — szociális felfogását illetően szorosan egybekapcsolódik a spanyol nemzeti eszmével: nem akar diktatúrát és nem is politikai párt. A háború utáni spanyol politikáról szólva megállapította, hogy a spanyol milícia eljéltetve politikai hivatását és most már a viszonyokhoz mérten alkalmazkodnia kell az állam szervezetehez, tekintettel különösen arra, hogy a falanginak már nincsen többé szüksége saját miliciára.

TITO KAIRÓBAN

Kairó. (Tp.). Tegnap este Kairóban hivatalos közleményt adtak ki. E szerint Tito marsall Kairóban járt és tárgyalásokat folytatott a szövetségesek képviselőivel, valamint a menekült jugoszláv kormánnyal.

PÉTAİN MEGCAFOLTA A LEMONDÁSÁRÓL SZÓLÓ HIREKET

Bern. (Rador). A svájci rádió értesítése szerint Pétaïn tábornagy, francia államfő egy küldöttséget fogadva tegnap a következő kijelentést tette:

— Azt mondták, hogy távozóban vagyok. Ez nem igaz. Mindenkor szenteltem, hogy Franciaországnak szenteltem életemet. Küldetésem még nem ért véget.

VANSITTART NEM LÁTJA OLY SÖTÉTEKNEK FRANCIAORSZÁG HELYZETÉT, MINT SMUTS TÁBORNOK

Genf. (Rador). Lord Vansittart a Sunday Dispatch című lap hasábjain bíráló hangon ír Smuts tábornok, délafrikai miniszterelnöknek arról a kijelentéséről, mely szerint Franciaország megszűnt nagy hatalom lenni. Vansittart mendemelőt megállapítja, hogy Smuts tábornok beszédét a lapok csak kivonatolva ismertették, majd annak a meggyőződésének ad kifejezést, hogy Franciaország multia egyben biztosítéka jövő újépítésének is.

Jelentéseink a harcok teréről

Nyolcvan angol zászlós repülőgép vett részt a Bulgária ellen intézett újabb légi támadásban

Szofia. (Tp.). A bolgár lapok tegnap hivatalos közleményt tettek közzé a Bulgáriát ért legújabb ellenséges légi támadásról kapcsolatban. A közlemény szerint december 20-án nyolcvan angol zászlós repülőgép szállt nagy magasságban Bulgária fölé. Az itt-ott ledobott bombák áldozatokat követeltek a lakosság körében. Néhány lakóházat és egy elemi iskolát is bombatalált ért. A bolgár légvédelem nyomban megkezdte a tüzelést és néhány ellenséges repülőgépet lelőtt.

Jól értesült körök szerint a bolgár légvédelem teljesítményeiről illetékes helyen nagy elismeréssel nyilatkoznak. A légvédelem Szofia előtt 7 ellenséges repülőgépet lőtt le. A légi harc további részleteiről még ismeretlenek.

ERELYÉS NÉMET TISZTOGATÓ HADMŰVELTEK KELET-BOSZNIÁBAN

Zágráb. (Tp.). A szövetséges légi-erők részéről a horvát tengerpart ellen intézett légi támadások alkalmával bom-

bázták Mocarsoi. Legutóbb — mint ismeretes — bombatámadás ért Spaalot és Sebenicot is. Most megállapították, hogy a sebenicói bombázás során 24 ház rombadólt és 20 ház megrongálódott. Nyolcvan ember életét vesztette.

A kelet-boszniai harcokkal kapcsolatban megállapítják, hogy a nehéz terepviszonyok ellenére sikerült a felfegyverzett partizan-bandákat részben megsemmisíteni, részben pedig szétszórni. Tito felkelő csoportjainak nem sikerült magukat az Adria keleti partvidékén tartaniok. A német katonai vezetés felismerte Tito csapatainak szándékát és nagyobb, erélyes tisztogatási vállalkozást indított ellenük, tervszerű előnyomulással szűk tere szorította a zárógyűrűt és végül is a partizan-csoportok kénytelenek voltak a gyűrű több pontján átjutni a fegyverrel. Ez alkalommal Tito hívei 3000 halottat veszítettek és közel 5000 fogoly került a német csapatok kezére. A tisztogatási munka még tart és a halottak, valamint foglyok számának emelkedése várható.

verték vissza az adriai mentén

német csapatok a Szovjet szívé ellenállása ellenére is előretörték. E közben csupán Korosztén körzetében 43 szovjet páncélos és 42 ágyút elpusztítottak.

Neveltől északnyugatra a szovjet csapatok eredménytelenül támadtak.

A legutóbbi két nap alatt a keleti arvonalon összesen 412 szovjet páncélos lőtek szét.

A délnyugati arvonalon nyugati szakaszon több ellenséges rohamcsapatot visszavertek. Közvetlenül az adriai tengerpart mentén tegnap óta erős angol támadások vannak folyamatosan. Ezek a támadások az ellenségre nézve súlyos veszteségek közepette a német állások előtt összeomlottak. A Földközi-tenger területén tegnap légi harcokban és a légvédelem következtében, valamint könnyű német tengeri erők és a tengerészet légvédelme közreműködé-

vével összesen 18 ellenséges repülőgépet semmisítettek meg. Ezek között volt 8 négy motoros bombázó. Egy német vadászrepülőgép elveszett.

Ellenséges bombavető kötélekek nappal ismét súlyos terrortámadást mértek Bréma város lakónegyedei ellen. Súlyos légi harcokban és a légvédelmi tüzéség tüzeze következtében legalább 15 ellenséges támadó repülőgépet lelőttek.

Tegnap az esti órákban erős angol repülőkötekek a Rajna-Majna vidékét támadták meg. Robbanó és gyújtó bombák ledobása folytán súlyos károk támadtak lakóhelyeken, különösen a Majna melletti Frankfurt, Offenbach és Mannheim városokban. Német légvédelmi erők e támadások során 49, négy motoros ellenséges bombázót lelőttek. Az ellenség tovább 4 repülőgépet a megszállott nyugati területek felől is veszített el.

Ezzel december 20-án és 21-ére virradó éjszaka az eddig érkezett, de még nem végleges adatok szerint 98 ellenséges repülőgépet, ezek közül legalább 89 négy motoros bombázót lőttek le.

Német repülőgépek december 21-re vir-

Diákainkért

Fischer Aladár, az aradi római katolikus főgimnázium igazgatójának elhunytá alkalmából koszorúmegváltás címén eddig negyedmillió lej gyűlt össze Aradon a római katolikus egyház-közsegnél, a főgimnázium igazgatójánál és a magyar népközösség irodájában. Ezt az összeget az adományozók kívánságához hiven szegénysorsu magyar diákok segélyezésére és tanítatására fordítja az egyházközösség. A Déli Hírlap folyóiratlagosan közli mindazok nevét, akik ezáltal elősegítik középiskolák szegény fiaink tanulását, akiknek ügyét mindig szíven viselte az intézet vezetője. Az adományozók névsorát olvasva látjuk, milyen sok igaz tisztelője, barátja és jellemű, tudásért hálás, volt tanítványa siet előmozdítani annak a nemes mozgalomnak a sikerét, amely Fischer Aladárnak is életteljes és legfőbb feladata volt: az arra érdemes és részéről tanulói-juságunk anyagi támogatását. Virágmegváltás címén ki-ki a maga teherfősége arányában eljutja adományát erre a szép célra és mi sem bizonyítja jobban, hogy Fischer Aladár nemzeti szegénysorsu és felekezetre való tekintet nélkül egyformán szerette és tisztelte, mint hogy az adományozók névsorában más nemzetiségűek és felekezetűek nevét is olvashatjuk. Megindító a jafusi javadékok megemlékezése, tiszteleggy szegénysorsu vidéki gyermekek ezer lejes hozzájárulása, akik maguk is segélyezték és szűkössébb körülmények között tartották meg a számukra nagy összeget. Így akarták kifejezésre juttatni soha el nem múló hálójukat, forrást szerettek és mellőlük oly korán eltávozt, edesapá is helyettesítő igazgatójuk iránt.

Az általános szerele és ragaszkodás, amely Fischer Aladárt övezte, megnyilvánult rekvizitumján is, a szó-szoros értelmében szufolágis meglett aradi minoria-templomban szorongott emberek száza között nagyon sok más nemzetiségű és felekezetű gyászoló is volt: tisztelők, barátok, volt tanítványok. Együtt könnyezett az egész gyászoló község, a magyar katolikuság mellett az elhunyt igazgató román kártársai és más románok, az aradi német gimnázium tanárai és diákjai, a református egyház, az evangélikus egyház, a nőegylet és a zsidó gimnázium küldöttsége. A jelképes ravatal előtt mondott bucsubeszéd tartama alatta könnyeket szórító sok-sok zsebkendővel fehér volt a templom gyászoló tömege; fehér, amilyenek az emlékeztünkben öröklő élő Fischer Aladár dőlt jó lelkét ismertük. —(zay)

radó éjszaka a Themze-orkolata vidékén bombáztak célpontokat.

FRANCIA CSAPATOK IS HARCOLNAK DÉL-ITALIÁBAN

Nápoly. (Tp.). Montgomery tábornok főhadiszállásának jelentése beszámol arról, hogy az amerikai 5. hadseregben küzdő csapatok keretében először vetették harcba az ujonnan szervezett francia hadsereget. A francia katonákat a hegyi harcokra képezték ki és azok a délnyugati harcokban jelenleg Mignano vidékén állanak.

Lequidabb

Eden a lengyel emigráns kormányfővel tárgyalt

Lisszabon. (Rador). A brit hírközvetítő szolgálat jelenti, hogy Eden angol külügyminiszter tegnap a lengyel emigráns kormány elnökét és megbízottakat fogadta meg. Ezt követően a lengyel emigráns kormány tagjait fontos tanácskozásra hívták össze.

Churchill végrendelkezett — Egyébként nincs mála és kedvezően halad a gyógyulás útján

Szofia. (Tp.). A bolgár sajtó, megbízható forrásból származó értesülése alapján arról számol be, hogy Churchill több kihallgatást tartott s több okmányt írt alá, a többi között saját végrendeletét.

Akkara. (Tp.). Churchill brit miniszterelnök egészségi állapotáról a legújabb orvosi közlemény azt mondja, hogy a beteg kedvezően halad a gyógyulás útján. Láza nincs.

A svájci sajtó

Svájc negyvenhárom naplaja közül 71 százezer példányt...

Csak hat olyan lap van Svájcban, amelyek napi példányszáma eléri vagy meghaladja az ötvenezeret...

1938 június. Svájc legyőzi Németországot a futballvilágbajnokság előmérkőzése során: 200 százezer.

1936. szeptember. Dejaviváják a frankot: 200 százezer.

1936. január. V. György hála: 150 százezer.

1933. március 13. Anschluss: 700 százezer.

1938 szeptember 25. Német ultimátum a Schuschnigg-kormányhoz: 800 százezer.

1938 szeptember 25. Német ultimátum a cseh kormányhoz: 1000 százezer emelkedés.

A svájci lapok közül, külföldön a Neue Zürcher Zeitung-et ismerik legjobban: "die alte Tante aus Zürich"...

A svájci lapok közül, külföldön a Neue Zürcher Zeitung-et ismerik legjobban: "die alte Tante aus Zürich"...

A katolikus sajtó legtekintélyesebb orgánuma a Basler Nachrichten. Ide tartoznak a Neue Zürcher Nachrichten, le Courrier de Genève, a Luzerner Vaterland, a tessini Corriere del Ticino stb. A "Basler" és társai rendszeresen beszámolnak arról, mit gondolnak az eseményekről a Velük-városban és Vichy-val is élnek a kapcsolataik.

A zürichi Die Tat Duttweiler iparmágnás felesége megismerkedett, István betűkkel nyomott lapja, Bulvárlap (naponta megjelenő képes újság); renebul informált lenéni tudósítóját Walter Bosshard, a Neue Zürcher Zeitung világhírű, világhírű, jelenleg Washingtonban tevékenykedő tudósítója után a legjobb svájci riportternek tartják Bern polgári lapja, a Bund, szolid felhivatalos orgánuma.

A genfi lapok: a reggeli "Courrier de Genève" és "La Suisse", a déli "Journal de Genève" és a délutáni "Tribune". A "Journal de Genève"-be a magyar származású Ferenczi Imre egyetemi tanár ak. a Nemzetközi Munkahivatal statisztikai szakértőjének Newyorkból küldött kabeltudósításai hoznak színt és életet. Sokan említt veszik a lapot. A "Gazette de Lausanne" Nyugat-Svájc Zürcher Zeitungja Vezércikkirója Edmond Rossier szépen ír a "diplomáciai" iskolát képviseli.

Genf és Vaud kantontok szocialista lapja a "Peuple" és a "Sentinelle", párezer példány-

ban kerül eladásra. A szocialista párt olasz nyelvű orgánuma a tessini "Libera Stampa" A lapnak Guglielmo Ferreroval a közelmúltban elhunyt, kitűnő történetíróval voltak szoros kapcsolatai. Nyomdavidélete adta ki Román Rollard és Carlo Starza gróf számos írását. Olaszországi Hírszolgálat példásán jó.

A német-svájci szociáldemokrácia lapjai a baloldali színskála minden színe: tükrözik. Legenyhebb talán még a zürichi Volksrecht, a legmégsebb a baseli Arbeiter Zeitung, a

st. galleni Volksstimme és a schaffhauseni Arbeiter Zeitung.

Beszámolunk nem teljes, hanem szólnánk a hetilapokról, a több mint 100 000 példányban megjelenő Weltrechtli, valamint a még elterjedtebb Schweizerische Allgemeine Volkszeitung-ról, melyet Zofingenben (Aargau kanton) szerkesztettek, vagy Svájc két legnagyobb heti képeslapjáról a párhuzamos Schweizer Illustrierte és a francia nyelvű L'Illustré-ról.

Meg kellene bővebben is emlékezni a ren-

geteg földművelés, és egyéb szelvényekről, család: és művészeti képes folyóiratokról, a szellemes rorschachi Neuchâtel című viccelapláról mely karikatúráival nemcsak nevetet, hanem szociális visszaéléseket is kipel-

tergéz és különöse a havi folyóiratokról (jobbról balra, Moins Suisse Schweizerische Rundschau, Schweizer Monatshefte, Suisse Contemporaine, Friedenwarte, Traits, Rote Revue).

Általában el lehet mondani, hogy a svájci sajtó egyike a legjobbaknak a világon. (F)

Igazi ünnepi ajándék

lesz a Déli Hírlap 22 oldalas karácsonyi száma, melynek színvonalas, gazdag, közössiégi életünk minden területét felölelő tartalmát

legkiválóbb íróink, költőink és közíróink neve fémjelzi

Az ünnepi vezércikket Gyárfás Elemér dr. Népközössiégünk országos elnöke írta. Avatott tollával egy régi háborus karácsonyi emléket idézi s tanulságokat szűr le belőle a jelenre nevez. Mellette Jakabffy Elemér, Olosz Lajos, Fodor József és Debreczeni István értékes írásai sorakoznak s teszik közössiégi életünk ünnepi megnyilatkozásává a technikai kiállításában is kiemelkedő lapszámot.

Kacsó Sándor és Szemlér Ferenc költészetiük eszméi emelkedettségét dokumentáló verssel szerepelnek. Kakassy Endre gonfi naplójegyzetéből közöl megkapó részletet, míg Kulcsár S. Kálmán világgözpöltikai helyzetképet ad a föle megszokott publicisztikai rátermettséggel és tájékozottsággal.

Szenhatár rovatumk vezető cikkét Kass Károly jegyzi. Szellemesen és mélyreható tárgyismerettel a magyar irodalom nököltőit mutatja be. Kulturánk időszerű kérdéseit Vita Zsigmond, Párecz György, Puhala Sándor és Szerb Antal boncolgatja. Fekete György a szövetkezeti mozgalom száz éves fordulójáról emlékezik meg s ennek kapcsán a Hangya-Szövetség nagy eredményeket felmutató munkájáról.

Válogatott, örökszép elbeszélések képviselik a szépirodalmi részt:

Móricz Zsigmond, Móra Ferenc, Márai Sándor, Bibó Lajos és Kovács György tollából való novellák. Az irodalmi szempontból igen gondosan szerkesztett szám közli Kosztolányi Dezső legelső karácsonyi versét, továbbá Illy és Gyula, Erdélyi József, Mécs László, Sinka István, Sértő Kálmán, Horváth Jenő, Sárközy Gerő egy-egy reprezentatív költeményét.

Riportjaink is méltóképpen igazodnak a színvonalos tartalomhoz

Az arató Andor Lugo-Lugos város múltjának érdekes mozzanatait eleveníti fel, Kubán Endre a magyar iparos-üzemlőknél tett látogatásáról számol be színesen és tanulságosan. Seresztély Béla az albauljai-gyulafehérvári Batthányum-könyvtár könyvtárájáról nyújt élvezetes ismeretfűtést, míg Schiff Béla az albaul-fehéregyházi csatamezőről rajzol lírai képet. Biró László egy szörvénycsovság életéről számol be, Halász Ferenc pedig a körösvidéki karácsonyi népszokásokat ismerteti.

Külön felhívjuk olvasóink figyelmét Családi kör és Gyermekvilág című rovatunkra, valamint az ünnepi szám oldalait díszítő művészi rajzokra.

A 22 oldalos szám ára 15 lej lesz

Számos oldalról érkeztél kívánságunk teszünk eleget, amikor karácsonyi számunkat egy nappal előbb, vagyis csütörtökön reggel jelentetjük meg. Ezzel biztosítani óhajtjuk azt, hogy a Déli Hírlap ünnepi számát az ország legtávolabbi vidékein lakó olvasó is idejében megkaphassa. Ennek megfelelően közöljük bizományosainkkal, hogy a karácsonyi számot tartalmazó lapköteget a szokott vonatattal szerdán este indítjuk Timisoara-Temesvárról.

Ezt követőleg pénteken megjelentünk még egy rendes lapszámot, melynek vidéki szétküldése csütörtökön este történik. Az ünnepek után a legközelebbi szám kedden reggel a szokott időben jelenik meg.

Miért szállt meg Roosevelt Teheránban az orosz nagykövetség?

Genf (Rador). Washingtonból jelenti a brit hírközvetítő szolgálat: Roosevelt elnök a legutóbbi sajtótérkezetelen kijelentette, hogy teheráni tartózkodása alkalmából biztonsiági okokból nem szállt meg az eredetileg számára kijelölt helyen, hanem Sztalin óhajának engedve, a szovjet nagykövetség épületében lakott. Churchill brit miniszterelnök az angol nagykövetség épületében szállt meg.

BERLIN MEGJEGYZÉSE ROOSEVELT KIJELENTÉSÉHEZ Berlin. (Rador). A német birodalmi

őváros politikai körei gunyor megjegyzéssel fogadták Roosevelt elnöknek azt a kijelentését, mely szerint Teheránban német részről az értekezletnek mind a három résztvevője, Roosevelt, Churchill és Sztalin ellen merényletet terveztek. Berlinben megjegyzik, hogy Roosevelt elnök nyilván ezzel az állításával akarja megnagyarázni, miért szállt meg a szovjet nagykövetségen Teheránban. Ez a tény ugyanis Amerikában is feltűnést keltett.

KINEVEZTEK A FASISZTA NAGY TANÁCS TÖBB TAGJA FELETT ÍTELKEZŐ KÜLÖNBÍROSÁG ELNÖKÉT. (Velence). Az olasz állam védelmére alakított új olasz különbíroság elnökéül Mario Grissini milícia-dandártornokot nevezték ki, aki azelőtt az államvédelmi bíróság helyettes elnöke volt. Ez a bíróság ítélekezik Ciano gróf és a fasiszta nagytanács több más tagja fölött, akik annak idején Mussolini ellen szavaztak. (Tp).

EGYIPTOMBAN IS MEGSZIGORÍTTÁK A KÖZBIZTONSÁGI INTÉZKEDÉSEKET. (Kairó). Nahasz pasa, egyiptomi miniszterelnök két fontos rendeletet bocsátott ki. Az első szerint a belügyminiszter felhatalmazta a közbiztonsiág szempontjából veszélyes egyének letartóztatására és internálására. A második rendelet eltiltja a lakosságot mindenféle fegyver és löszert tartásától. (Tp).

AMERIKÁBA KERÜL A WRIGHT-TESTVÉREK ELSŐ KÍSÉRLETI REPÜLŐGÉPE. (Genf). Az amerikai Wright-testvérek - Orville és Wilbur Wright - első repülési kísérletének negyvenedik évfordulója alkalmából Nagy-Britannia az Egyesült Államoknak ajándékozta azt a repülőgépet, mellyel az első repülést tették. Ez a gép eddig egy angol múzeumban vonzotta az érdeklődő közönséget. (Rador).

XII. KÁROLY SVÉD KIRÁLY HALÁLÁNAK ÉVFORDULÓJA (Stockholm). A svéd távirati iroda jelenti, hogy az elmúlt napokban ünnepezték meg Svédországban XII. Károly király halálának 225-ik évfordulóját. Mint minden esztendőben, az évforduló alkalmából rendezett hagyományos ünnepségen, ez alkalommal is megjelent Gusztáv Adolf trónörökös. (Rador).

AZ OLASZ NAGY LAPOK SEM KÖLTÖZNEK EL RÓMABÓL. (Róma). A római lapok új főszerkesztői átvették a római lapok vezetését. Ezt a körülményt a katonai helyzet tisztázódása jelenéle tekintik. Egy idő óta ugyanis az a hírességek között szórt, hogy a római lapokat Észak-Olaszországba helyezték át és a Giornale d'Italia berendezéseit már le is szerelték és vasúti kocsikba rakták. Most már biztosra vehető, hogy a nagy lapok sem hagyják el Rómát. A Giornale d'Italia főszerkesztője Guglielmotti lett. (Tp).

Könyvet a karácsonyfa alá!

Erdélyi mesevilág

Gyönyörű kiállítású, képekkel díszített, félvászon kötésű könyv. Gyermekeknek a legjobb karácsonyi ajándék.

ARA 400 LEJ

MIKSZÁTH KÁLMÁN:

A két koldusdiák

A „nagy palóc” halhatatlan műve. Felöltöttek, ifjúnak egyaránt a legélvezetesebb olvasmány. Még kapható Brassó-Brassóban, Elekcsnél.

ARA 190 LEJ

MÓRICZ ZSIGMOND:

Pillangó

Ennél üdőbb, színesebb népi regényt még nem írtak. Írójának utóérhetetlen művészete egész nagyságában bontakozik ki a műben.

ARA 190 LEJ

SZEMLER FERENC:

Hazajáró lélek

Az első magasszínvonalú dél-erdélyi magyar próza mű. Egy alátűnt korszakot támaszt életre a költő nemes eszközeivel. Mindenkinél el kell olvasnia.

ARA 190 LEJ

Megjelent a Romániai Magyar Írók Antológiája. Ara 270 lej.

A „Hazajáró lélek” olvasása közben

Szemlér Ferenc sírkerete való kereszt helyet; könyvet ír az édesatyjáról. S ezáltal márványul értékesebb emléket állított százak és százak szívébe. Lehetőség-e, — kérdezzük a könyv újabb és újabb elolvasása után — hogy egy embert, akit sohasem ismertünk, ennyire megszeressünk? Mert a „tanár urat” (a költő édes atyát) mindenkinek, aki a könyvet olvassa, meg kell szeretnie. Ime, ilyen „nem is regémyszerű” tárgyról is lehet könyvet írni! Mivel köti te a könyv elkészítésben figyelmünket? Egyszerű a felelet: mert olvasáskor oly békés, oly lejtet megnyugtató hangulat jöni meg lelkünket, mintha egy szibongó nagyváros idejét örököz a zajból valami csöndes, napsugaras boldog családi fénybe teltünk volna kirándulást.

Jelentéktelenek látszó mozzanatok azok, amelyek a férfi kristálytisztá jellemet megcsillogtatják előttünk. Látjuk a tanár urat, amint kis fiával sétálgatva a szabadban, le-lehajol a földre egy-egy kavicsért. S a kavicsal vadgesztenyét ver le a gyermeknek. Aztán hosszú fejves-vonalozó cipet haza és nagy úr kemény papirlapokat. Mert kisfia kérte, hogy építse meg neki a „büvös székelyt”. De... nem akar sikerülni, a dolog. S a tanár ur, az édes apa, megható alázatossággal, szinte bocsánatkérően mondja: „nem tudom megcsinálni!” Talán csorba esett a tanári méhősigón? Előrekezőleg. Az apa szeméből annyi szeretet sugárzik ki, hogy a fia megéri: „hisz az én drága jó apámnak még jobban fáj, mint nekem, hogy nem tudja kívánságomat teljesíteni.”

Este, lefekvés előtt az ágy mellett térdelve „hosszan és elmerülve” imádkozik a költő apja. A tempomban „széhd derül” van arcán. A folyó partjánál állva megtalálja lelke békéjét. Mert nem azt várja legfontosabbnak, hogy minél több hal kerüljön a horogra, hanem azt, hogy „itt állhat a napisítésben, Isten pillantásával a feje fölött...”

Legmeghatóbb az a részlet, mikor a tanár apa észreveszi fia erkölcsi megtevelyedését. Vegylen lelkiismeretével válogatja meg az eszközöket, hogy megmentésére. Először „kutatva” mélyeszté tekintetét fia szemébe. (En tudok mindent...!) Hetekig elméje felette, azután kövekezik a „lelki-fürdő”. Zord haraggal homlokán, „nehéz szenvedést eljáruló arccal” járja fel tanítványai előtt, az osztályban a bűn ujalatos-voltát. Miq végre szelid, szívbeszózó hangján kell beszélni a „bűnbocsátó kegyelem iránt”.

Persze olvasni kell a könyvet, hogy teljes szépségükben álljanak előttünk a jelenetek.

Szemlér Ferenc szeretettel megírt könyve a szeretet meleg érzését szította fel szívünkben. S ha nem is találjuk meg azt a braşovi-brassói „jelhelen” sirt, gondolatban mégis csak elzarándokolunk édesatyja emlékéhez. Bár sokan olvasnák el ezt a könyvet, hogy reátaláljanak azokra a lelki adottságokra, amelyek képessé teszik a tanár-családapát arra, hogy önmagát és családját boldogítsa, gyermekeiből, növendékeiből a trójaiok talajából kinövő, a viharokban magálló, egyenes növésű, élni-küzdeni tudó férfiakat neveljen.

A gyermekti tisztelt és hála adóját leróó író és költő szeretettel köszönjük, a művével szeretet-felemelő percekért.

CSERNY RÓZSI

— Adományok. A dr. Kakuk-csecesemő-gondozó és napközi gyermekotthon vezetősége köszönetet mond a következő adományokért: G. 5 fej káposzta, Jauerné 10 fej káposzta és egy kosár zöldség, Lázár 32 fej káposzta és egy kosár burgonya, Szűszmann Rezsóné teasütemény, B. Imrus 3 kilogramm mák, 2 kilogramm bab és 16 kilogramm élelmiszer, Toldy néni teasütemény, T. J. négy kosár burgonya, Bacsay Rezsóné 4 darab gyermekszék, 1 pad, 3 macskó és 6 darab egyéb játékszer, Hochstrasser 3 zsák burgonya, B. Rózsi és Judika anyuka márt 1000 lej, Beiser Mihályné karácsonyra 200 lej.

Dec. 23, csütörtök
Róni, kat.: Viktória
Prof.: Viktória
Ort.: Krft. 10 st.

Napkele: 7 ó 46 p.
Napp: 16 ó 13 p.
1 nappal hossza:
3 óra és 27 perc

A Déli Hírlap megjelenik mindennap a vasárnapokat és ünnepeket követő napok kivételével. — Szerkesztőség: Timişoara I., Bulevardu Regina Maria 8. kiadói hivatal: I., Piaţa Eratiannu 3. szan

Távbeszélő: szerkesztőség 50-78, kiadói hivatal 23-10.

Előfizetési ár a lap házhöz való kézbesítésével vagy postán küldve: egy hónapra 140 lej, három hónapra 400 lej. Egyes szám ára 5 lej.

Aradon előfizetések, hirdetések és felszólalások Reclama hirdető-irodában, Motianu-utca 6. Távbeszélő: 17-11.

— A karácsonyi könyvpiacra korlátozott mennyiségben még kapható dr. Kulcsár Mihály érdekes és időszerű kis könyve is, melyben a most uralkodó pápa életét, tevékenységét vetíti, közvetlen, fordulatlan előadásban az olvasó elé Magyar nyelven nálunk ez az első ismertető XII. Pius pápa egyházi, szociális és diplomáciai tevékenységéről s érthető, hogy a kevés példányszámban közreadott könyv általános érdeklődéssel találkozott. Néhány példány még kapható Aradon az Univerzala, Timişoara-Temesvárott a Missie, Braşovban-Brassóban Elekes, Lugojon-Lugoson pedig Husveth és Heffer könyvkereskedésben, valamint Aiudon-Nagyenyeden is a Hangyaszövetkezetnél. Ára 120 lej.

— Csecesemő-gondozónok képzése. A timişoarai-temesvári Magyar Nőegylet felhívja mindazoknak a fiatal magyar leányoknak a figyelmét, akik csecesemő-gondozásban akarnak kiképzést nyerni, hogy erre a dr. Kakuk-csecesemőotthonban alkalmuk nyílik. Az önkéntes jelentkezők szakcsinári vezetésben és gyakorlati kiképzésben részesülnek. Jelentkezni 1944. január 1-ig lehet a csecesemőotthonban. Cim: Timişoara, II. Piaţa Detunata 7. Ugyanott részletes felvilágosítás is kapható.

— Sulyos szabotázsítélet. (Saj. tud.) Az aradi törvényszék szabotázs-bírósa egy évi fogházbüntetéssel sújtotta Kovács Gyula aradi órászt, mert az üzlete kirakatába tett áru eredetét nem tudta számlával igazolni és mert nem állított ki fizetési jegyzéket. Kovács megfellebbezte az ítéletet, az ítéletábla azonban elutasította a fellebbezést.

— Kosztümgyűjtések Fischer Aladár elhunytá alkalmából. (Saj. tud.) Fischer Aladár aradi főgimnázium igazgató elhunytá alkalmából koszorúgyűjtés címen az aradi római katolikus egyházközséghez az alábbi adományok érkeztek: Somló Imre 500, Haberger Lajos 500, Benkert Klára 1000, Veress Lajos 1000, Lengyel M. Lőrinc 3000, Wild Ferenc 2000, Mikolás Kamilla 1000, N. N. 2000, Minorita-rend 5000, Bruckmann Gyula 2000, Aradi Katolikus Kör 5000 és Kramerovits József 2000. A Magyar Népközségnél az alábbi adományoztak erre a célra: Vizenyiczai János 1000, N. D. 1000, Neszmerák Béla és neje 2000, Drósel-nővérek 500, Kopetők Károly 2000, Szabó József 1000, Dóka Miklós 1000, Aros Ernő 400 és Richter Lajos 2000 lej.

— Halálos villamosbaleset Aradon. (Saj. tud.) Az aradhegyaljai villamos két héttel ezelőtt elütötte Boariu Teodor mikolakai munkást, akinek mindkét lábát le kellett vágni. A szerencsétlenül járt embert ezzel sem lehetett megmenteni az életnek, tegnap a kórházban meghalt.

— Aranyárnyak a bíróság előtt. (Saj. tud.) Tavaly az aradi rendőrségnek tudomására jutott, hogy Frommer Gyula aradi lakoshoz két alba-alsóféhermegeyi férfi érkezett, akik aranyat hoztak magukkal eladás végett. Rajtaütés-szerűen megjelentek Frommernél és valóban ott találták Bolundut Stefan aranybányatulajdonost és Botscheller Miklós közevitőt, mindkettőt alba-alsóféhermegeyi lakos: 385 gramm olvasztott aranyat találtak náluk. A törvényszék 6-6 hónapi fogházra és 100-100 ezer lej bírságra ítélte őket, az aranyat pedig elkobozták tőlük. Frommernek nem lett semmi baja, mert állítása szerint nem akarta megvásárolni a neki felajánlott aranyat.

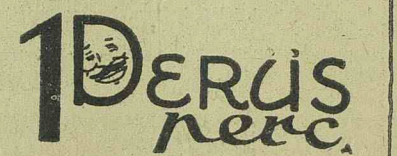
— Adventi templomi ünnepélyek Tormaci-Végvárott. (Sa. tud.) Vasárnap tartották meg a tormaci-végvári református templomban a negyedik adventi műsoros ünnepélyt. Az ünnepélyeken időrendben igehirdetéssel szolgáltak Nemes Elemér református püspökhelyettes, Nagy Márton bódobódfalvai, Nits István fratellai-ujkissodai és Debreceeni István timişoarai-temesvári lelkészek. Az ünnepélyeket egyre növekvő érdeklődés kísérte és azokon mindig többen vettek részt. A befolyt perselypénzekből a fronton s a hadimunkán levő egyháztalagoknak imakönyveket küldtek, ezenkívül szegényeket segítettek.

(*) Eljegyzések. Czudar Margit tanítónőképzői tanárnő eljegyezte Szöllösy Antal főgimnáziumi tanár. — Pless Ius és Wohlberg József (Arad) jegyesek

(*) Köszönnyilvánítás. Hálás köszönetet mondunk mindazoknak, kik felejtethetetlen halottunk temetésén résztvettek, s fájdalmunkon koszorúikkal s vigasztaló szavakkal enyhíteni igyekeztek. Özvegy Vass Sándorné és leánya.

— Mozik műsora. December 22, szerda: Arad: Aro: „A kastély küllőncé” (Lilia Syvi, Amadeo Nazzari), Corso: „A halál torkában” (Anneliese Uhlrig, Carl Radatz, Leo Slezak), Forum: „Sarate” (Margherita Carosio, Alfredo Maya). — Timişoara-Temesvár: Apollo: „Styx” (Viktor de Kowa, Laura Solari), Capitol: „A besabott nagyapa” (Lizzi Holzschuh, Hans Moser, Franz Passler), Corso: „Az első légyótt” (Maria Denis, Vittorio de Sica, Umberto Meinati), Thalia: „Apa egy éjszakára” (Sergio Tofano, Leonardo Cortese, Celja Matania).

— Tiszteletes gyógyszerészek. December 22, szerda: Arad: Angel (Miron Cristea-ter), Omescu (Regina Maria-utca 16). — Timişoara-Temesvár: Bolyváros: Irgalmasok (Sf. Ioan-utca 5), Gyárváros: Maszalis (Badea Carlan-ter 5), Erzsébetváros és Józsefváros: Roxin (Axente Sever-ter), Mehala: Corvin (Cioşca-utca 18) — Fratellia-Ujkişoda: Panajoth, — Freidorf-Szabodfalu: Bonomi. — December 23, csütörtök: Braşov-Brassó: Pion (Regele Mihai-utca 20), Eichhorn (Victoriei-utca 39). — Sibiu-Nagyszombat: Moga Stefan (Elisabeta-utca 16).

AUTÓVEZETŐK FIGYELMÉBE
Egy kis városban, amelyben a gyorsan száguldo autók már nagyon sok szerencsétlenséget okoztak, az utakon mentén a következő figyelmeztetés olvasható:

— Ha autójával lassan hajts, megismeri városunkat, amely nagyon szép. Ha gyorsan hajts, megismeri börtönünket, amely dühös és sötét.

EMLEKKŐ
— Gyönyörű gyémántos nyakkendő-tűd van. Miből vetted?
— Egy boldogult barátom kétszáz-ezer lejt hagyott rám végrendeletileg azzal, hogy az emlékeztetőre szép követ állítsak. Hát ez az a kö.

RÁDIÓ

DECEMBER 23, CSÜTÖRTÖK

BUCURESTI: 6.55 Ébresztő, hírek zene. 12.45 Hírek. 13.30 Zenekar énekkel. 13.40 Európai film. 14.50 Német hírszolgálat. 14.30 Vidám műsor sebesültek részére. 15.30 Katonák rádiópostája. 17.57 Filmzene. 18.15 Német hírszolgálat. 18.30 Régi karácsonyi zene. 19. Történelmi visszhang a karácsonyi énekekben. 19.15 Beethoven-négyes. 19.45 Közlemények. 19.50 Hírek. 20. Karácsonyi oratórium. 20.40 Rádiógyermek. 21. Karácsonyi énekek. 22. Hírek, sport. 22.20 Könnyű zene

RADIO MOLDOVA: 12 A szabadidő mozgalom órája. 12.45 Ének. 13. Orvosi tanácsadó. 13.10 Szimfonikus nyitányok. 13.30 Hírek. 13.45 Különböző hangszerek muzsikája. 19. Zongora. 19.30 Olasz karácsonyi zene. 20. Előadás. 20.15 Zenekar. 21. Hírek. 21.45 Haydn-zene.

BUDAPEST I: 7.25 Ébresztő, torna, zene. 8. Hírek, zene. 9. Hírek német, román szlovák, ruszin és szerb nyelven. 9.30 Szórakoztató zene. 11. Hírek. 11.15 Zenekar. 12.15 Hanglemezek. 12.40 Az első korszerű vidéki templom. 13.10 Hanglemezek. 13.40 Hírek. 15. Szalóni zene. 15.30 Hírek. 16. A rádió diákhírei. 16.10 Zenekar. 16.40 Magános lelkék karácsonya. 17.20 Hanglemezek. 17.45 Hírek. 18. Cigányzene. 18.25 A tejszövetkezetekről. 18.50 Zenei humor nagy muzsikusok műveiben. 19.50 Hírek. 20. Szó, se beszéd, csak muzsika. 20.35 Előadás Dárméről. 20.50 Harczeg Ferenc „Dörvnyé ifjasszony” című színművének előadása. Dörvnyé 150 születésnapja alkalmából. 22.40 Hírek. 23.10 Hírek, német, angol és francia nyelven. 23.40 A rádiózenekar műsorából. 24.45 Hírek.

DECEMBER 24, PÉNTEK

BUCURESTI: 6.55 Ébresztő, hírek, zene. 12.45 Hírek. 13. Román-német bajtársi óra. 13.50 Német hírszolgálat. 14. Hírek. 14.15 Közlemények. 14.30 Műsor sebesültek részére. 15.30 Katonák rádiópostája. 17.57 Zongora. 18.15 Német hírszolgálat. 18.30 Énekhar. 19. Karácsonyi a festészetben. 19.15 Népek karácsonyi énekei. 19.50 Hírek. 20. Téli muzsika. 22. Hírek, sport. 22.20 Karácsonyi szokások. 23.30 Indulók.

RADIO MOLDOVA: 12 Román dalok. 12.30 Könnyű zene. 13.30 Hírek. 19. Kamarazene. 19.30 Német karácsonyi énekek. 20. Előadás. 20.15 Karácsonyi szokások. 21. Hírek.

BUDAPEST I: 7.25 Ébresztő, torna, zene. 8. Hírek, zene. 9. Hírek német, román, szlovák, ruszin és szerb nyelven. 9.30 Szórakoztató zene. 11. Hírek. 11.15 Szalóni zene. 12.15 Hanglemezek. 12.40 Előadás. 13.10 Zenekar. 13.40 Hírek. 13. Hanglemezek. 15.30 Hírek. 16.05 Mennyből az angyal. 16.40 Karácsonyi csillag, egyfelvonásos. 18. Világ karácsonya. 19. Krisztus Jézus született, örvendezzünk. 19.50 Hírek. 20. Puer natus est. 20.20 Karácsonyi gyertyái. 20.40 Énkesség a földön. 21.15 Szenteste a kötelességteljesítés öröhlvén. 20.45 Karácsonyi szonáta. 22.40 Karácsonyi hangulat. 23.10 Dicsőség a menyben. 23.40 Nagykarácsony éjszakáján. 24.20 Művészlemezek. 1. Éjfél mise.

DECEMBER 25, SZOMBAT

BUCURESTI: 9.30 Istentisztelet közvetítése a pátriárkiai székesegyházból. 13. Bajtársi óra. 13.50 Hírek, közlemények. 14. Zenekar. 14.30 Szórakoztató műsor sebesültek részére. 15.50 Katonák postája. 17.57 Kétzongorás hangverseny. 18.30 Könnyű zene. 19.30 Zenei egyveleg. 19.55 Közlemények. 21. Karácsonyi hangverseny. 22. Szórakoztató zene.

RADIO MOLDOVA: Román zene. 12.30 Hangszerszólok. 13. Krónika. 13.15 Könnyű román zene. 20. Pastorale. 20.15 Vivaldi-és Händel-művek. 21. Énekzmók. 21.20 Spányol zene. 22. Táncczene.

BUDAPEST I: 9.45 Köszöntő, hírek. 10. Református istentisztelet. 11. Római katolikus egyházi ének és szentbeszéd. 11.05 Evangélikus istentisztelet. 13.30 Zenekar. 14.45 Hírek. 15. Lemezek. 16. Mindenből mindenkinek. 17.55 Hírek. 18. Táncczenekar. 18.25 Az ünnepi kalács

Pihenő

Gazember...

— Elbeszélés —

Írta: BABAY JÓZSEF

18.40 Zongora. 19 Tamási Áron elbeszélése. 19.20 Befutta az utat a hó, nóták. 19.50 Hírek. 20 Könyvi zene. 21 Csevezés. 22.10 Randevő, gyűjtemény. 22.40 Hírek. 23.10 Hírek német, angol, francia nyelven. 23.40 Ki milyen dalt szeret. 24.45 Hírek.

DECEMBER 26. VASARNAP

BUCURESTI: 7.55 Ébresztő, hírek, zene 9.30 Istentisztelet közvetítése a pátriárkiai székesegyházból. 11.15 Szimfonikus zene. 13.50 Német hírszolgálat. 14 Hírek. 14.30 Szórakoztató műsor sebesültek részére. 15.30 Katonák postája. 16 A falu órája. 17 A szabaddió mozgalom órája. 18 Kivánság-hangverseny. 18.30 Zenekari játék. 19 Előadás. 19.50 Hírek. 20 Egzervegek. 20.45 Háborus krónika. 21 Zenekar. 22 Hírek, sport. 22.20 Könyvi zene.

RADIO MOLDOVA: 9.30 Istentisztelet. 13 Könyvi zene. 13.30 Hírek. 13.45 Zenekar. 20 Előadás. 20.15 Keringők. 20.40 Nagy énekek. 21 Hírek.

BUDAPEST I: 9.15 Hírek. 9.30 Összinté beszéd. 10 Unitárius istentisztelet. 11 Római katolikus egyházi ének és szentbeszéd. 12 Görög katolikus istentisztelet. 13.55 Hangversenyzenekar. 14.45 Hírek. 15 Művészlemez. 16 Hanglemezek. 16.45 Filmzene. 17.15 Katonák élete. 15 Művészlemez. 16 Hanglemezek. 16.45 16.45 Filmzene. 17.15 Katonák élete. 17.30 Szólózene. 17.45 Hírek. 18 Kerincz. 18.25 Mára Sándor előadása Goethe. 18.45 Huszka-melódia. 19.50 Hírek. 20 Karácsonyi utazás. 20.45 A rádió káposnyfája alatt. 20.40 Hírek, sportesemények. 22.10 Hírek németül, angolul, franciául. 23.10 Tessék dalt választani. 24.45 Hírek.

— Az állami házak lakóinak figyelmébe. (Bucuresti.) A nemzeti romanizációs központ (CNR) a romanizációs állami káoszrendelkezése nyomán közli az állami házak lakóival, hogy amennyiben ugyanabban a helységben, amelyben mint állami ház bérleti laknak, ház vagy lakástulajdonos van, gondoskodjanak arról, hogy jövő év április 23-ig tulajdonukba költözzenek. A romanizációs központ az ilyen bérleti lakbérszerződését 1944 április 23. utánra nem hosszabbítja meg (Rador).

— Százézer lej bírság a be nem jelentett rómi miatt. (Saj. tud.) Hetekkel ezelőtt ellenőrzést tartottak az aradi Florida-mulatóban, ahol a bejelentett rómijáték helyett tizenkettőt találtak. A két be nem jelentett rómijáték fekete-hátú volt, amilyent csak magánháznaknál szabad tartani. A mulató tulajdonosát százézer lejre bírságozták. Tellebbezését a törvényszék elutasította.

— A „feketekéz” levele. Grossmann Áron timisoarai-temesvári lakos a minap levelet kapott a „feketekézről”, amelyben 20.000 lejt követelt tőle. A levél utasítást szolgált Grossmannnak egy kis esernyőt kellett volna készítenie és este 8 órakor a gyárvasári Apollo-mozinál egy tőle cigarettájához tüzet kérészménynek kellett volna átadnia. Grossmann a „feketekéz” levelét átadta a rendőrségnek. Ez aztán, a címzett gyárvasári fiát hamarosan elfogta B. A. 17 éves fiatalember. A fiatalember kalandos tárgyu olvasmányok hatása alatt jutott a „feketekéz” ötletére.

— Széjhámosok ellopak egy vagon szőlőt. (Saj. tud.) Albu Georgehe utnagymegyei gyümölcskereskedő jelentést tett az aradi ügyészségnek ismeretlen tettesek ellen, akik egymillió lejjel megkárosították. A kereskedő hetekkel ezelőtt egy vagon szőlőt küldött Brasov-Brassóba, de ismeretlen tettesek a vasúti szállítólevelet meghamisították és rajta rendeltetési helyként Aradot tüntették fel, majd az árut átvették és eladták Aradon. A rendőrség keresi a széjhámosokat, akik a csalást valószínűleg a feladóállomáson követték el.

— Zsebtolvajok fogtak a villamoson. Nitu Ion ilfov megyei ember Timisoara-Temesvárra utazott, állítólag, hogy a vasúton dolgozó atyját megbeszélje. A timisoarai-temesvári villamoson aztán zsebtolvajlást követett el, de tettenéért. Pénzláncát lopott, kisebb pénzüsséggel. A zsebtolvajt letartóztatták.

Bencsik Gáspár negyven éve vigyázza már az éjszakaiakat. Toronyőr. Nagy becsületében...

— No most nézdögölös dének.

Es ránt egyet a vállán, nehezedező szőrkemencé: a nagy szobán, igazít a süvegén is, és felemelé a számafalonat székét, amelyen megszámlálhatatlan éjszakaiakat üldögélt már át. Formás kis üldökalmatosság ez a toronyzselé, még az apjától örökölte, idősb s ma már ismét porból lévő Bencsik Gáspártól.

É-féi feié jár már, aluszak odalenn a járdakövek, a házak és a sok-sok zsuptető alatt az urak, a kereskedő- és iparosnép és a paraszti sorok.

Háta már hajlott, orcájába kisteknőket vág, a hetven esztendő fogat evé szuja. Csak elől ágaskodik még inye érvőjeként őt fog, a többi kihullatta már az in. Fehér haja világító borul s egy karimány: kiátszik a hátul nyakig slipkedő süvegéből. Szemöldje két bozontja kócos kotorkán, a homlokosont eresztén alatta a két város: figyél, szuróskék szem, s az arcteknők alatti körszakáll és a citromsárga kopot ősz bajusz.

Lenn, a melységben alig alig pislogtak az utcai petróleumlámpák.

Voltaképp igen egyszerű fényvilágítást tűz az öreg.

Este kilenckor feltáktat a torony belsejében kigyózó lépcsőkön a haragablakok elé ácsolt s a torony négy oldalát körülfutó korlárra. télen is, nyáron is magára teríti a sabbáját, felteszi ősz fejére a fekete báránnyőr-süvegét s mindaddig, míg olyan világosságot rem adott a hajnal, amelyről kivehető még a városka szoknyája alján állagáló, kémménylőküli végohidat, örködiék. Azt vigyázza, nem csipd-e meg a vészóskák valahol a vérost. Nem csap-e fel egy-egy láng valamelyik zsuffpedéi sarkából. Mert felcsapott sűrűn.

— Furcsa esztendője az Urnak ez az 1898-as, — mondogatja a kisváros házán az urak, — igen csak rápkód fölöttünk a kakas.

Igen, a századforduló éveiben szünte hét-ről-hétre kibugyant a sárgaláng hol itt, hol ott. A múlt héten, éppen pünkösd másnapján porig égett nemes Bajosi Ádám kályhás-mester háza. hiába kongott odafenn az öreg, rángatván a harangfőző lógó kötelet.

— No, most nézdögölök keletnek, — mormogja az öreg tüzbakker, s elismogtva egy-egy mozdulatot a bajuszán, felemeli a székét s átkullog a torony keleti fala felé.

— Telhetetlenek! — kiűdi a szót a toronyablakból kisorranó denevérek után, — egész éjjel őrzitek a Jóisten legyeit. Pedig nyilvánvaló, hogy cillal teremtetted az Ur a bogarakat is. Mire való lenne a láfarok, ha nem csipdösné a légy.

Leül az öreg és elkenyel keletnek. Az utcai lámpákhoz is, de nappali tudás után is léteje. hogy a Nyil-utca, s marhavásártér, az Olomköz, a Burics-sarok, meg a Cigány-utca feketedik alatta. Ho! uen világol, de tömmentelen csillag játszik fényét az égmagaszon.

— Ni-ni, — mondja — bár már éjjel kongatott a Szent Berta harang, a patikusknál még világosság van. Biztalan vigadoznak. Gazdagok. töbétik.

Es rászáll óra is a dancóid-kegy. Ezt dudolja.

En már többet nem kapszék, Asztalosegénynek beállók, Torony nyoszorvát csinálók. A törvénnyel azon bílek.

Olyan cserdes az éj, hogy az újjakkal lehet megsimogatni a merdőt.

— Ejnye, no, mi van erre em? — kérdezi hargosan az öreg, mert lekódkad a feje a léckorlát. Meg is ütötte kicsit a homlokát.

— Nefene, nefene, nem szoktam én elbőbiskolni hivatali idő alatt?

Es felkel a székéről. De igen rehezén.

— No most nézdögölök nyugatnak. Nyugatjáték az én temető.

— Ni csak ni, — mormogja, — kivert a

verejték Meleg van?

A Veréb-utca sarkán kialszik az utcai lámpa.

— Kiégett a petról.

Leül is kémieli a többi lámpákat. A toronyból kiröppant két derevér. Bencsik bácsi megborzong. Most meg fázik.

— Hives van? Hives van?

Es beakarja eszámait is a subába.

— Öreg vagyok, igen öreg. Hetvenes. Ebben a nagykorban pejkolt el azöngén edösapám is aki bojár volt Boglárnál.

A bojárnak jó mögy sora, Mert a rétek nincsen pora.

— Ejnye, mi a nyava van ezökkel az utcalámpákkal, éppen csak hogy pislakodnak!

Pedir az utcalámpák revente égnek. Az igaz, hogy a Veréb-utca kialudt.

Furcsa borzongás járja át az öreget.

— Tudom én, hogy ez mit jelent, — mormogja és indulni akar.

— No, most nézdögölök északra. De nem tud felkőni.

Szeme meghomályosult s már egyetlen utcalámpát se lát. De megint megszólal:

— Hát ha akarod, édes Jézus, hogy itt érhőn a vég, lát ugy lögyővn. Amen.

Es hátradől a toronyfának.

— Tisztosággal viseltem a hivatalomat. Akárcsak mint szegén apám is.

Lérsüködtet szemé előt: Zagy, kék és lila fényfákot vonulnak el.

— Reméllöm, a menynek országába kerülök.

Megcsuklik és előre bukik. De a korlát fel-fogja estében. Beveri a homlokát, de ő nem ér: fájdama!t Mozog a szája hangtalanul. Így beszél belől:

— Mögreped majd az ég. A rőtintő szép fényösség nekőm derül.

Irtázatos a csend.

Szeme felnyílik egy pillanatra.

— Derül is már nekőm derül. Möghalok.

No... Is... ten... ve... le... tők,

Igen, a rőtintő fény már felcsapott. A Grátluk szelen álló Valtér-ház. Valtér Ignáts szatolcs ur zsuffpedé már ugy eszik a lángok, hogy nappalfényű az egész szűk utca.

Recség és ropog a tűz pompás eledele, a száradt szalma. Meg a kehadat tetőgerendák.

— Mőgyök, mőgyök a fényösségbe Jaj, millen rivalgás, nekőm örülök mennyibéliek.

Vad sikoltozás, kiáltózs ridozza az éjszakát.

— Ah!... hallom ám. Körtök is jelözik, hogy gyűvők.

Már tizenkét kürtök harsogják — tűz van!

— Szekereket küld elem edösapám, hiszön fűvares is vót egyidőre. Csak ugy dörog, ugy gyűnnék.

A lajtos kocsik most rognak ki a tűzoltó egyesület vásártéri szűk serejébe.

Most valami titokzatos erő megemeli az öreget, aztán elidőtli lefordul a szalmafonatu székéről. Nagyot fuppan subája. Elcsompij fején a süveg is.

— Ó, ó, egőm fogódnak Ister herangjai. Odalenn, a nyitót eljű templombéjáró alatt ahol szabadon lógnak a harangkötelek már verik félre a haragokat.

A bíró kiszalad az utközepére és ordít fel a toronytetőre:

— Gazember! Hő! Eladta maga gazember!

Az öreg e pillanattal visszakapja tudata tisztá szikráit. Erte me elöggja a felsüvítő szót: gazember!

— Jézus Márján! Tűz van! Jaj, én gazember: nem is trombitálók.

Fel akar állni, de nem tud. Iszonyat szállja meg. Leszól gyeség, bár egy érz, harsog a hangja.

— Halódk... Nem vagyok gazember! Halódk hē! Tűz van...

Dübörög a város. Már ő a Ferenciskház is.

Az öreg elnyölik. Halódk...

ÉLETSZÉKÜNK

A beteg gyermek

A gyerekek megbesztülése a családban egyre jobban nő. Ezt lehet jó jelnek is venni, de lehet rossznak is. Hogy jó jel, az természetes. Azt jelenti, hogy a szülői szeretet örök. Rossznak azért rossz jel, mert ez a fokozottabb megbesztülés azt is jelenti, hogy egyre kevesebb gyerek születik.

A „keves-gyerek” sajnálatos divatja a kultúrközponokból terjed a vidék felé, nem fordítva. Ahogy a sláger eljut a faluba, úgy jut el a kevés-gyerek divatja is. Ennek legjobb bizonyítéka a vidékről a városba dolgozni járó emberek családtárgyainak száma, amely az utóbbi időben szintén ijesztően csökkent.

Azt a színvonalat, amelyet a család el ért, ha sok a gyermek, csökkentenie kell, tehát ügyvel arra, hogy gyerekeinek száma ne rontsa életszínvonalát. Ez nem különlegesen itteni jelenség, így van az Angliától kezdve Hollandián, Belgiumon át még Németországban is.

Az általános kultúra fejlődése fordított arányban áll a gyerekaldással. Az orvos nem tehet mást, mint hogy a meglévő gyermekanyagot igyekszik minél egészségesebben felnevelni.

Azokban az országokban, ahol nagy a gyermekaldás, egyes orvosok azon a gögős állásponton vannak, hogy „hullik a férgese”. Aki megmarad, az életerősebb és ellenállóbb lesz, mint azok, akik elhullottak. Ebben sok igazság van, de hol vagyunk még attól a túlprodukciónól, hogy a természetes kiválasztódásra, bizhatónk a faj szaporodását? A csecsemőhalandóság egyik legnagyobb veszélye az, hogy az anyák nem szoptatnak eleget és elég hosszú ideig. Minden forró nyár tizemrével szedi áldozatait a csecsemők közül. Ezeknek a szegény kis csecsemőknek legtöbbje megmaradt volna, ha édesanyja elég anyatejet adott volna neki.

A mesterséges tápláláshoz nagy egészségügyi kultúra szükséges. Gondoljuk meg, hogy egy faluban hány jégszekrény van, ugyanakkor hány csecsemőt táplálnak mesterségesen? Forró nyáron a tehéntejet ugy eltenni, hogy abban a bacilusveszesen el ne szaporodjanak jégszekrény nélkül nem lehet. Ezzel szemben az anyatejhez nem kell jégszekrény, mert az mindig steril. A mesterséges táplálás okozta, nyári hasmenések ellen csak az anyatej véd. A közepostályi anyái már ismerik az anyatej jelentőségét és igyekeznek is szoptatni. Reméljük, hogy ez a jó szokás hiszúgárik a vidék felé is, ahol sajnos, sok helyen rosszak a viszonyok. A parasztasszonyok jóval egyszerűbb megszoptatni a gyermekét, mint különféle pompókkal ólákot bepecselt. Ezzel a kényelemmel a legjobbkat is adja a gyermekének.

Az iskoláskor egészségügyéről is meg kell emlékeznünk. De le kell szegednünk, hogy az egész gyermekkorban legveszélyesebb a start. A magyar gyermek védelme a csecsemővédelemmel áll vagy bukik. Az iskolásgyermekek ellenálló képessége sokkal nagyobb, mint a törékeny csecsemőké, mint az a tény is bizonyít, hogy az élet folyamán az iskoláskorban a legkisebb a halálozás.

Társadalmunk egyre jobban szűvet viseli a magyar gyermek sorsát. Ezt bizonyítja az a körülmény, hogy gyermekvédelmi célokra meghatározott készséggel adakoznak még a kevésbé tehetősek is. Aladós hatásonk a napközi otthonok, ahol a napközben kenyérkeresettel elfoglalt asszonyok munkabálpéskor a gyermekeket beadják s a közeli gyárokból időközönként még táplálhatják is kicsinyöket. Ezeket a bölcsőöket szaporítani kellene mind-náron, nehogy az újszülött károsodjon amiatt, hogy az anya dolgozni kényszerül. Mily boldogság ily bölcsődét látni, amikor utefelé egymásután jönnek a fátadt anyák s keblükre ölelik a szeretettel és szakértelemmel gondozott mosolygó apróságokat.

M. A. A.

Apróhirdetések

KOMBINÁLT ebédlő, konyha, rakamié, ke-
rek aszaló és karosszék, kerevet (ottomán),
képek, zsírbőcön, pafelen, piszton és több
háztartási cikk eladó. Ország, Timișoara,
III., Penelope-utca, 14-12. A meghosszabi-
tott Brancoveanu-utca mellett. (10034)
36-OS, BARNA, magasszárú új cipő eladó.
Arad, Carol-körút, 12, 1. ajtó. (1122)
VARRÓGÉP, süllőszelhető. Farikahajós.
Kaiser-gyártmány, kitűnő állapotú, eladó.
Cim Reclamanal, Arad, Trăneșcu-utca, 4.
(1123)

Ertesítés!

A közönség szíves tudo-
mására hozzuk, hogy
rövidesen megnyílik Arad
legújabb szórakozóhelye a

ROYAL-MOZGÓ
Alexandri utca, 2

FÉRFIOLTÓNY, szürke, teljesen új, olcsón
eladó. Arad, minorita-palota, Lascaianu-
szabó. Bej. szám 1362. (1124)

GYOMCSULLYEDÉS ellen való tiszta
gumiból készült, francia, majdnem új has-
kító eladó. Arad, Regele Ferdinand-körút,
15, 21. ajtó. (1125)

NAGY perzsaszőnyeg és összekötők eladók.
Arad, Gavra-utca, 16, első emelet. (1126)

"BLAUPUNKT"-rádió
Fiók ARAD, Regele Ferdinand-körút 17.
Rádiójavító-műhely
Bej. szám 10.228-94.

MUNKÁSNOKOT alkalmaz könnyű munká-
ra lakatos-műhely. Arad Bna Balasa-utca,
125, szám Bej. szám 25966/941 (1127)

KIFOGASTALAN, stétél férfiruha és női
téli kabát eladó. Arad, Eminescu-utca, 13.
Schlitzné (1128)

FIGYELEM! 1 kg vaj, 600 lej a Konya-féle
tejszínekben Arad Iancu-ter, 21. (1129)

KIFOGASTALAN könnyű, levelezőt, ka-
tonaságtól menteset, keresünk Ajánlatok-
kat „Onálló” jelígre Reclamahez. Arad,
Eminescu-utca, 4. (1130)

EBÉDLŐ, ónémet, és két éjjeliszekrény ol-
csón eladó. Arad, Eminescu-utca, 4. Foto-
Central. (1134)

Mindenkinck
a legalkalmasabb
ünnepi ajándék
egy elsőrendű
szegfű-nél vett
töltőtoll
Arad, Bratianu-u. 7. I. ávb. 11-44.
Bej. szám 4089-931.

FIGYELEM! Karácsonyra tejszín-rendele-
süket már elfogad Konya tejszínesek, Arad,
A. Iancu-ter, 21.

HASZNALT KOCSITENGELYT (egy pár
36 kg-osat, személykocsishoz való) megvé-
telre keresek. Ajánlatok: „Kocsitengely”
jelígre a timișoarei kiadóhivatalba. (5603)

HÖRDÖZHATÓ taska-patrefon (Columbia
gyártmány) és régi hanglemezek eladók.
Megtekinthetők délután 1-3 között. Timi-
șoara, I. Olimp-u. 13, 2. ajtó. (5396)

ELADÓK: fekete finom, nékebeli, va-
dnatuj női szövet, egy ausztráliai ogesz-
szam gallér, egy valódi bíber-készlet,
gallér és kihajított, egy vas kézi Wert-
heim-pénzszekrény, bőr-utazótáska,
füzönvök, egy finom plüss utazótáska
(olst), Friedmann, Timișoara, IV. Ion
Chica-utca, 13, I. em. 4. (10013)

KERESZTHUROS zongora, jó állapot-
ban lévő eladó. Ugyanott keresnek jó
pianinót. Cim a timișoarei kiadóban.
(10016)

"PENTA"
Svéd
csónakmotorok
**August
GIANONE**
TIMISOARA,
Berthelot-körút 6,
Brătianu tér
Inr. No. 187-10391-940

GOBELINKÉPEK készítését vállalom.
Cim: Timișoara, II., 3 August-utca, 6,
I. em. (10015)

ELADÓK kézzel kötött női melegítők
(szvetterek), rumburgi paplan-lepedők, ket-
tős, recézett égyterítő, zenélőóra és férfi-
öltöny. Timișoara, II., Timocului-utca, 8.
(10033)

ELADÓ jó állapotban lévő rujtató (ková-
csok részére). Dumbravita 262, Horváth Ist-
ván, az I. számú vám mellett, Lippai-ut.
(100332)

MEGVÉTELRE keresek elői fehér, hátul
fekete-piros, 9-es römikövet, vagy hiányos
römhől bármilyen követ. Mun'eană, Timi-
șoara, III., Wilhelm Mühle-utca, 15.
(10060)

GYERMEKKOCSI, korszerű, kitűnő álla-
potban lévő, olcsón eladó. Timișoara, IV.,
Fröbl-utca, 36, II. em., 25. (4500)

Timișoara
emesvár
CORSO-MOZI
Az első legvált
vidamsag,
szepség
MARIA DENIS, VITTORIO DE SICA, UMBERTO MELNATTI

GEPIRONOT keres ügyvéd. Németül tudó
előnyben Timișoara, I. Mercy-utca, 9.
(10036)

ELADÓ fekete, négyéves ösdör, bizonylat-
tal. Parajov Vince, Reșorova veche. (10037)

AEG-Telefon-rádió
e önyösen vásárolhat
SANDNER ERNŐ szaküzletében
Timișoara, II., Cantacuzino-utca 2. sz.
I. ávb. 45-42.
Mindennemű v. lanyfelszerelési, ház-
tartási és rádió-alkatrészek nagy vá-
lasztékban. Inreg. No. 52-11658-948.

KONYVELŐ (jogosított) vállal minden-
nemű kötelező könyvelést, zárlat- és adózás-
előkészítést, kifogástalan roman, magyar,
német levelezést. Címeket „Délutáni órák”
jelígre a timișoarei kiadóba kér. (10009)

GYERMEKHÓCIPÓ, fekete, 34-35-ös, 5-
10 éves gyermeknek való télikabát, továbbá
fekete férfitélikabát és babakösi eladó. Ti-
mișoara, I. Mercy-utca, 8, II. em., 9.
(10045)

CORSO-MOZI, Arad I. ávb. 23-14. Inr. Nr. 9616-1939
Előadások 3, 5, 7 és 9 órakor
karácsonykor
Willy Forst legújabb, legnagyobb, legszellemeőbb
filmoperettje
Az asszonyok nem angyalok
Ma a színházteremben

TÖRÖLKÖZÖK, asztalterítők, kézimunkák,
órák, hősziema, cipők eladók. Timișoara, IV.,
Eudai Deleanu-utca, 28, 2. ajtó. (10035)

NŐI szövet- és selyemruhák, továbbá férfi-
cipők eladók. Schui Leopold, Timișoara, I.,
Regina Maria-körút, 14. (10038)

FORUM-MOZI, ARAD I. ávb. 2-10. Inreg. Nr. 788-942
Előadások 3, 5, 7 és 9 órakor
Karácsonyi műsor. A ciga nyerelem, a cigányancok és a tibemaszo
cigánymuzsika filmje
Muzsikálj, cigány!
M A R A S

TIMIȘOARA-TEME-SVARRA kereskedelmi
meghívást vállalom. Címem Reclamanal,
Arad, Eminescu-utca, 4. (4406)

TRIKÓREKORD-féle kézi kötő készülék el-
adó. Darnay Timișoara, Sörg-u-utca, 7.
(10040)

ARO-mozi, Arad I. ávb. 24-45. Előadások 3, 5, 7 és 9 órakor
Inr. Nr. 1446-1042
A kastély különce Kacagtató
vígjáték
A főserepben Lilia Siv. és Amedeo Nazzari, a kiváló komikusok.

URANIA-filmszínház, Arad I. ávb. 1-32. Inreg. Nr. 16-8-1941
Előadások 3, 5, 7 és 9 órakor
Ha jó, akár szórakozni, töltsd a karácsonyt az URANIA-ban.
Charles Boyer, Anabella Inki, Ino
A CSATA című hatalmas méretű filmben.

a legértékesebb ajándék egy sorsjegy,
amely milliókat jelenthet.
Vásároljon sorsjegyet a most kezdődő,
új sorsjátéokra.
A 31. sorsjátékon: 30.000.000, 20.000.000, 10.000.000, 8.000.000, 6.000.000,
1.000.000, 2.000.000, 1.000.000 millió lejt nyerhet

Állami osztálysorsjáték
Az I. osztály húzás: december 30. és 31-én.

LEGVEDELMI ARKOK elkészítését legol-
csóbban vállalom Timișoara, III., Rusu Si-
rianu-utca, 20.

KORSZERŰ rádió, 4+1, jó állapotban lévő,
eladó Timișoara, II., Dascalul Ioanovici-ut-
ca, 5-7, Strand-telep. (10026)

KÖLAIJFŐZŐ, két erős lánggal, magas
árvánnyal, eladó Timișoara, III., Gene-
ral Mosoiu-utca, 12, 3. ajtó. (10011)

Magyar ifjúsági
és irodalmi könyvek
ajándék
nagy választékban
DANTE
antikváriumban.
Timișoara, III., Carol-körút, 5. sz.
Bej. szám 153-1435-1942.

KIFOGASTALAN sportkosci, valamint
gyermekágy és gyermekkerékpar eladó, Ti-
mișoara, IV., Fröbl-utca, 36, II. em., 25.
(4499)

A legalkalmasabb karácsonyi
és újévi ajándék egy jó és
szép töltőtoll
Kapható a
MATADOR-cégnél
Timișoara, I., Mercy-utca 2. sz.
Bej. szám 131-1413-1942.

MINDENES cselédet vagy bejárónőt kere-
sek. Timișoara, III., Brancoveanu-utca, 8.
(100047)

"LA BELLA" szemöldökfesték érkezett a
Szekeres-féle üzletterembe, Timișoara, IV.,
Carol-körút, 6. Távb. sz. 46 25. Bej. sz.:
386/9761/928. (10039)

KÖZLEMÉNY
Mindenek a timișoarei zsidó férfiak, akik
nek 28 050-30049. számú, I. özmunka alól
való felmentési könyve-skéjük van, amely-
nek érvényessége 1943. december 31-ikén
lejár, az 1944. év első felére szóló meghos-
szabbtás feltételeinek tudomásul vétele vé-
gett a Romániai Zsidó Központ Timiș-Torontal
megyei hivatalában, II. ker. Kunz-sor,
2. alatt, jelentkezzenek.
A Romániai Zsidó Központ
Timiș-Torontal megyei hivatala